

Afirma Antoni Furió

Traduir Heròdot, per exemple (tal com s'ha fet en català, de manera encara incompleta), és una manera excel·lent de mostrar que som un país com els altres, que la nostra és una cultura com les altres, i una llengua com les altres. Com les altres que tenen una tradició literària, erudita, lligada als clàssics, llatins i grecs, a la història d'Europa. Com les que no necessiten seguir els suplementos literaris i les novetats editorials de cultures i llengües veïnes, que d'altra banda fan ben poc cabal de la nostra. O no ho hauríem de necessitar: no hauríem d'estar pendents de què diuen de nosaltres els diaris de Madrid (o els de València o de Barcelona, que ben sovint, en aquesta matèria, són indistingibles dels madrilenys), no hauríem de calibrar la nostra importància o valor per l'espai que ens dediquen precisament els qui no ens voldrien dedicar gens d'espai. Més val fer com fa Antoni Furió, i ho explica en un article: mirar-se'ls de lluny i amb displicència. El suplement cultural de més extensa difusió a Espanya, escriu Furió, "és cert que és dolent: no sols ha anat escurçant l'espai dedicat als llibres, sinó que s'hi ressenyen sobretot els llibres publicats pels segells editorials del propi grup de comunicació, en un hàbil exercici de sinèrgia empresarial." Deixem-ho córrer, per tant, si no és com a curiositat distant, no com a cosa nostra. I, si de cas, podem seguir uns altres diaris, revistes, suplementos i novetats. En francès, per exemple, tot i que, tal com afirma Furió, "Le Monde ha baixat molt, fins i tot en nombre de pàgines, però té encara l'atractiu que t'abstrau de l'asfixiant atmosfera de la 'cultureta' espanyola, invariablement obsedida amb el català i el catalanisme, t'informa de les novetats literàries en francès i, sobretot, t'obsequia amb esplèndids dossiers sobre cultures i literatures d'arreu del món. Ni França ni la cultura francesa són ja el que eren, però la seua voluntat d'universalisme es manté intacta." Queda l'anglès, evidentment, i les editorials britàniques i nord-americanes, i les revistes de cultura i de literatura, i els suplementos dels grans diaris, i allà és on hem de

Joan Francesc Mira

mirar, i on hem de beure. Tot el que es vol que tinga una projecció universal –des de la creació literària a la producció científica– es tradueix a l'anglès, veritable llengua franca de la nostra contemporaneïtat, ens recorda Furió. De manera

inversa, tot el que es diu i s'escriu en anglès arriba a tot arreu. L'anglès, llengua compartida, és ja la nostra llengua de comunicació cultural, per damunt de les insuficiències de les nostres llengües pròpies –insuficiències no en tant que llengües, sinó en tant que vehicles culturals. En cap altra llengua, en efecte, no trobarem, per no eixir del camp de l'erudició clàssica, tantes edicions crítiques i actualitzades del llegat cultural grecollatí.

I en això es coneix que una gran llengua és gran i és necessària: no només per ser imprescindible en les relacions internacionals, en la ciència i en la tècnica i en l'economia, sinó per ser-ho també en l'erudició més clàssica. Antoni Furió, a més de ser un historiador excel·lent, és el millor editor universitari de tots els regnes del Regne d'Espanya. Ell i els qui l'acompanyen a les Publicacions de la Universitat de València (Gustau Muñoz en primer lloc, i Martí Domínguez, Vicent Olmos, Guillem Calaforra...) formen un equip exemplar, molt per damunt de qualsevol altre del gremi. Ignorats pel govern valencià, massa poc coneguts en els ambients acadèmics de Barcelona, i tanmateix infatigables. Això és erudició, és alta cultura, és obertura al món sencer, és amor i respecte al país propi, és solvència professional, és immersió en el pensament contemporani: repasseu-ne el catàleg, és admirable. "Naturalment," conclou Furió, "no es poden deixar de contestar les contínues provocacions. No es pot deixar de parlar del Manifiesto por una lengua común, de la desnaturalització de l'Estatut o de la línia editorial d'El País. Però tampoc no podem deixar que ens marquen l'agenda, que hajam de parlar sempre a la contra, del que ells volen i quan ells volen." Parlem de l'anglès, doncs, i del francès, l'alemany, l'italià, el grec i el llatí. Deixem d'una punyetera vegada de mirar on mirem sempre.

"Ell i els qui l'acompanyen a les Publicacions de la Universitat de València (Gustau Muñoz en primer lloc, i Martí Domínguez, Vicent Olmos, Guillem Calaforra...) formen un equip exemplar, molt per damunt de qualsevol altre del gremi. Ignorats pel govern valencià, massa poc coneguts en els ambients acadèmics de Barcelona, i tanmateix infatigables."